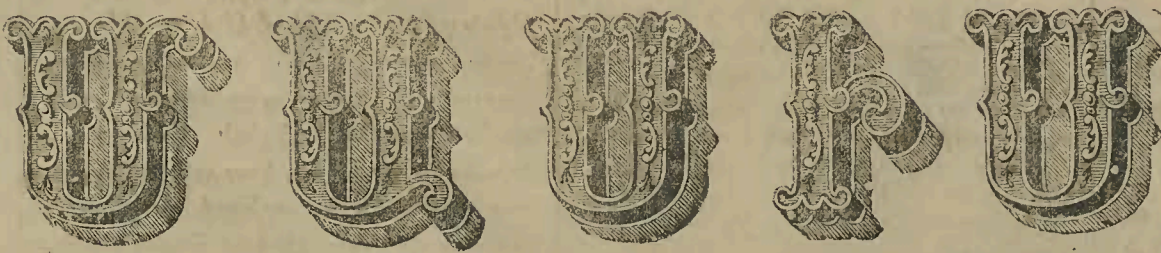

ՊԱՅՄԱՆՔ

Յարեկան զին և Պոլսոյ հմր. 10 Մէճ.
Գաւառաց. 2 Լիրա
Վեցամս. և Պոլսոյ 3 Մէճ.
Գաւառաց. 1 Լիրա
Օտար երկիրներու 50 Ֆր.
Դանուցման տողը մէկ անգամի հա-
մար 3 զուրուշ, երկու անգամի հա-
մար 2 զրշ է. ուսելի անգամներու
համար դատ սակարկութիւն կըլ-
այ :
Իւրաքանչիւր թիւ 40 փորա արծ :

ԼԻԱԳԻՐ

ՀԱՆԱՊԱՉՕՐԵԱՅ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Գուրա զնայած լրագրաց ճանրու-
ծ ախբը խմբագրութեան վրայ է :
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ
կամ որ և ինչ գրութիւն խմբագրի-
—Տնօրէնին պիտի ուղարկուի : Գաւա-
թիս Ստանբուլի քաղաքէն թիւ
198, Նոյն թիւն, Մասիսի գրասեն-
եակը :
Ճարտած նա-
մակ չ.
2.
Եւ յողում, ևս

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿԱՍԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 25 ՕԴՈՍՏՈՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գերմանիոյ և Ռուսիոյ կայսերաց
Ալեքսանդրովի մէջ տեսակցութիւնն
առ այժմ կը ցրէ երկու մեծ տէրու-
թեանց միջև ծանր անհամաձայնու-
թեանց զորոյնները : Բեռլինի քաղաքա-
պետական թերթն աղբարարու-
թիւն մը հրատարակեց, հրաւիրելով
Ռուսական լրագրերն որ Գերմանիոյ
գէտ յարձակում չընեն : Պէրլինի և
Բեռլինի լրագրաց վիճաբանու-
թիւնն, կամ ինչպէս կըսեն Եւրոպա-
կան թերթեր, գրելի կուլը բաւական
սաստկացած էր, և ժամէր զայն
գաղտնիցները : Ռուս լրագիրը Գեր-
մանիոյ գէտ աշխատի գործացած էին,
որ Պալմերսթոն Ռուսական դաւաճե-
րուն Գերմանացի բնակչաց հաստա-
տած հրդեհի ջրհանակաց ընկերու-
թիւններն և անոնց վարժութիւնն
ընդ իրենց ուղղութիւնը կը գըրա-
ւէին և արդէն իրենց երեւակայու-
թիւնը զանոնք իբր թշնամի դուռներ
կը նկատէր : Ռուսական բանակին ե-
տեւ կեցած էր այս վերջինը Գեր-
մանիոյ հետ պատերազմի բռնուի :
Բայց երկու տէրութեանց միջև յա-
րաբերութեանց յորտուծեան առա-
ջին հերքում մը տրուեցաւ Գերմա-
նիոյ կայսեր կողմէն Մանթաֆէլ զո-
րավարը վարչաւիստ զրկուելով իրեն-
կայսրութեան Ալեքսանդր կայսեր Ռու-
սական զօրաց կատարած զինուորա-
կան մարտութեանց հանգիստտես ի-
նչու համար : Մանթաֆէլ զօրավա-
րը կարեւոր պարագայից մէջ երկու
վեհապետաց միջև բարեկամութեան
միջնորդ հանդիսացած էր, այս ան-
գամ ևս անշուշտ այնպիսի դեր մը
պիտի կատարէր : Արդարեւ Չարն յայ-
տարարներ է թէ Վիլհէլմ կայսեր հա-
մար իւր բարեկամութիւնն անցելի
է, այսու ամենայնիւ քանի մ'երե-
ւոյթներու նայելով Գերմանիոյ և
Ռուսիոյ յարաբերութիւնները կրնան
առաջնորդ չափ սերտ չլինիլ : Ռուսը
արդէն դժգոհած էին որ Պէրլինի
դաշնագիրն յաղթութեան արդեանց
մէկ մասն իրենց ձեռքէն առաւ :
այժմ ուրիշ ոչինչ կարեւոր դժգոհու-
թեան առիթ մը կը գտնեն : Աւստ-
րիական զօրքը կը պատրաստուի Նո-
վի-Պադար անցնել, և այս միջոցին
Գերմանիոյ և Աւստրիոյ բարեկամու-
թիւնն աւելի սերտ կերպարանք մը
կառնուի : Գրտութեան երկրորդ պատ-
ճառ կը համարուի մարտական դու-
թիւնը : Կառմանակցի Գերմանական
քաղաքներ յաճախ կը գանգատէին
Ռուսիոյ սահմանագլուխը ձեռք առ-
նուած մարտական միջոցներուն դէմ,
որք Գերմանական վաճառականու-
թեան փրատակար էին, և կը պահան-

ջէին որ Պ. Պիտտեր Ռուսական մար-
տեւոս սակագիրն թեթեւեղութեամբ հա-
մար իւր աղբարարութիւնն ի դուրս դը-
նէ Ռուսիոյ քով : Այս թէքանոնի դաշ-
նագրութեանն ետեւ Գերմանիոյ կող-
մէն պաշտօնատարներ զրկուեցան
Բեռլինի քաղաքապետը : Եւ ինչպէս
նախկինը համար, սակայն ձեռնու-
նայն ետ դարձան :
Ռուսի երբ Ռուսիոյ մէջ ժան-
տախտ լինեալ, Պ. Պիտտեր իսկոյն
Գերմանական սահմանը դուրսը Ռու-
սիայէն եկած ապրանքաց դէմ, և
կը կարծուի թէ Ռուս վաճառականը
սակցեց երուստ միլիոն րուպլի վնաս-
ւած էն : Ռուսը այս միջոցը վրէժ-
մը համարեցան Պ. Պիտտերի կողմէն,
բայց այս վերջինը մարտական նոր
օրէնսդրութիւնը հաստատելով Գեր-
մանիոյ երկուստեան շահերն աւելի
սակական կերպիւ կը պաշտպանէ :
Տարակոյս չկայ սակայն որ Ռուսը ի-
րաւունք չունին սակէ գանգատելու,
քանի Գերմանիա փոխադարձ մար-
տական դրութիւն մը բռնած է :
Ռուսիա չը հաճեցաւ իւր մարտական
սակագիրն թեթեւեղութեամբ Գերմա-
նիա ալ իւր սակագիրն բարձրացուց :
Երբորդ գէտ մը Պէրլինի մէջ
աղաւթութիւն ըրած էր իրեն, այն-
չարեւիչին ի Սթոքհոլմ ուղևորու-
թիւնն, և Սթոքհոլմ կէս պաշ-
տօնական թերթին այս առթիւ Շվե-
տի հետ բարեկամական յարաբերու-
թիւնները պաշտօնական նոր դէպ-
քով մ'ամրապնդելու յայտարարու-
թիւնը : Բայց երկուց կայսերաց տե-
սակցութիւնը կարելի է որ այսպիսի
երկրորդական պատճառներու համար
ծաղած յորտուծութիւնը բարձած լինի :
• • •
Գարատաղի իշխանին վիլհէնա
ուղևորութեան բաւական կարևորու-
թիւն կը տրուի : Կըսուի թէ հաւա-
նական է որ եթէ Ալլանիական միւ-
թիւնը Սերվիոյ և Գարատաղի միջև
եղած կերճերը բռնելով, Աւստրիա-
կան զօրաց Նովի-Պադար մանկուն
գերմագրէ, Աւստրիա Սերվիոյ և Գա-
րատաղի հոգեբն ևս զօրք անցունելով
Ալլանիականներուն վրայ կողմնակի
արշաւանք մ'ընելու համար բանակցի
իշխեալ երկու իշխանութեանց հետ :
Եթէ Աւստրիական զօրքն Անթիպարի
կողմէն քայլէ, կրնայ Բալչանիկի և
Պէրանացի վրայէն յանկարծ Սթոք-
հոլմի և Նովի-Պադարի մօտերն
հասնիլ, ուր մէկ հարուածով մ'Ալլա-
նիական գերմագրութիւնը կը վերնայ-
բայց Գարատաղի անկախ իշխանու-
թիւնն մ'է և Աւստրիացիք անկէց անց-
նելու համար պաշտօնական դաշնադ-
րութեան մը պէտք ունին : Հաւանա-
կան է որ Նիքիթա իշխանին վիլհէնա
ուղևորութեան առթիւ ասոր վրայ
բանակցութիւնը լինին :
• • •

Անգղիական Գոնթէմիլըրը իւր-
վիւր անուն հանդիսին վերջին թիւե-
րէն մին թուրքիոյ արդի վիճակին
վրայ խիստ լաւ դրուած և հրահան-
դիչ յօդուած մը կը պարունակէ, որ
“Արեւելեան պետական անձի մը” գըր-
չէն ելած է և Անգղիոյ մէջ մեծ տը-
պաւորութիւն ըրած լինիլ կը թուի :
Ըստ յիշեալ պետական անձին, Պոսնա
և Հէրսէք Սլովանիան ձեռքէն ելած
կը թուին, որոյ վեհապետական ի-
րաւունքները միայն միջանկեալ կեր-
պիւ յիշուած են ասորի 24ին սոս-
րագրութեան Ստոքհոլմ-թուրքական պայ-
մանագրութեան յաւաքարանին մէջ,
մինչդեռ յիշեալ գաւառացի մ'ը ժա-
մանակ թուրքիոյ վերադառնալուն
կարելիութեանը նկատմամբ բոս-
մանգամ չէ ըսուած : Իսլամ ժողո-
վուրդն առջի բերան տրամադի-
րէր գաղթել, բայց միայն մէկ փոքր
մասը գաղթեց, և ըստ որում այդ-
ժողովուրդն իսլամութիւն ընդունած
Սլավոններ կը բաղկանայ զիստաւորա-
պէս, կարելի է կարծել թէ յաւա-
քիկայ սերունդն աւելի կամ նուազ
Քրիստոնեայ պիտի լինի : Բնակիչը
ընդհանրապէս նախապատիւ պիտի
համարէին ինքնօրինութիւնը կամ
Սերպիոյ և կամ Գարատաղի իշխա-
նութեան ներքեւ մանկը :
Միւս կողմէն հաստատուած է որ
Թեոսաղիա, Եպիքոս և Կիլիկիա եւանդ-
եամը կը լիափառին Յունաստանի հետ
միանալ, և ընդունուած է որ եթէ
1832ին տէրութիւնը աւելի կատար-
եալ տեղեկութիւն ունենային, անոնք
Թուրքաց չէին թողուեր : Պաշտպան
զինուորական գրաւումը պատահա-
կանութեան մ'է, որ ըստ ամենայն
հաւանականութեան տեղի չպիտի
ունենայ : Թուրքերն իրենք իսկ խիստ
քիչ հոգ կընեն այս մասին, և Պուր-
կաղի նաւահանգիստն և Սօֆիայի և
Փիլիպպի միջև գտնուող կիլիկիոյ ձեռք
բերելով գոհ պիտի լինին : Արեւելեան
րուսիային բայց երկրի մ'է պաշտպա-
նութեան բնական միջոցներէ զուրկ,
և Թուրքերն Արեւելեան րուսիային Ռու-
սացեալ զինուորութիւնը բնաջնջ
կամ զենքիկէց ընելէ ետեւ, կրնան
գիւրաւ այդ նահանգն արշաւել :
Երկու Պուրկար նահանգաց միութիւնը
մօտաւոր ապագայի մը համար իբրեւ
ապահովեալ կրնայ նկատուիլ առայ-
ժմ Արեւելեան րուսիայիցը համբե-
րութեամբ պիտի վճարեն իրենց 200,
000 ոսկոյ տարեկան տուրքը : Հա-
տուութեան կնքուելէն ի վեր Գրան
գործած ամենամեծ սխալը Մակե-
դոնիան գրեթէ զիստամբ անտես
ընելն է, որովհետեւ այդ գաւա-
ռին մէջ ժողովրդեան վիճակն ու-
րաղի եղած է : Երբեմն վալաքիացի-
ներէ, երբեմն Յոյներէ, Պուրկարնե-
րէ, Թուրքերէ և կամ Ալլանիացի-
ներէ բաղկացեալ աւաղակաց հըրո-

տախտեր երկիրն աւերեցին, ժողո-
վուրդեան ինչքն առ ոտացուածքը դող-
ցան, պատանդներ տարին մեծաքա-
նակ գումարներ ձեռք բերելու հա-
մար, արանց և կանանց վրայ ամեն
տեսակ չարութիւն ի դուրս դրին և
մինչև իսկ մեծ քաղաքաց վրայ յար-
ձակեցան : Կըսուի թէ Մանթաֆէլ
մինչև մէկ աւուր ճանրայ տեղեր տա-
սին երկու ամսուան մէջ եղած ըս-
պանութեանց թիւն 2000ի կը հասնի :
Ժողովուրդը Պուրկարաց, Յունաց,
Թուրքաց, Վալաքաց և Ալլանիա-
ցաց խառնուրդ մ'է, որոյ մեծա-
մասնութիւնը քրիստոնեայ է, և ուր
Պուրկար թուով աւելի են Յոյներէն :
Յաճախ բարենորոգումներ խոստո-
ւեցան, բայց մինչև ցարդ բան մը
չեղաւ, թէ Եւրոպայ պարտականու-
թիւն ստանձնած է այս ժողովուրդեան
համար խաղաղ և արդար վարչու-
թիւն մը ձեռք բերելու :
Եթէ աչքերնիս փոքր-Ստիոյ կող-
մը դարձունք, ամեն տեղ անիշխա-
նութիւն կը տեսնենք : Գուրը խոստ-
մանց մասին չօտյլ եղած է, իսկ ան-
գործութեան համար աղքատութիւնն
իրեւ պատճառ կը ցուցնէ : Գրան և
Եւրոպական տէրութեանց միջև վըր-
տահալութեան պակասութիւն կայ :
Անգղիա ինք ևս այնպէս կը կարծէ
որ եթէ Թուրքերը դրամ ձեռք բե-
րեն, բարենորոգմանց համար չպիտի
գործածեն, մինչդեռ Թուրքերը կը
կարծեն որ եթէ անգամ մ'Անգղիա-
ցիները վարչութեան մէջ մտցնեն,
հետեւանք Սլովանիան վեհապետու-
թեան ջնջումը պիտի լինի : Մինչև
ցարդ Գուրը բարենորոգումները մեծ
տէրութեանց բարեկամութիւնը վաս-
տըկելու միջոց մը նկատած է պար-
զապէս, և ոչ թէ իւր տէրութեան
վերջնական անկման և քայքայման
առաջն առնելու միակ միջոց : Մին-
չև ցարդ պակասած բանն յօժարա-
կամութիւնն էր աւելի, քան թէ դը-
րամը : Միայն այսուհետեւ որ է յա-
պագում մահաբեր է :
Թուրքիա անկեղծապէս և հաս-
տատապէս բարենորոգմանց ձեռ-
նարկելով, Եւրոպական տէրութեանց
համակրութիւնն ու օգնութիւնը ձեռք
պիտի բերէ : Բայց պէտք չէ զարմա-
նալ եթէ մեծ տէրութիւնը զղուած
են գիւտաղիտական բանակցու-
թիւններէ և ուրիշ մեքենայութիւն-
ներէ, որոց մէջ անհատական շա-
հեր պետական անձը, դրականապէս
կը հաստատէ թէ փոքր-Ստիոյ մէջ
ժողովրդեան վիճակը քառուստ տա-
րի առաջ եղած են տեղի դէշ է :
Իսլամը և Քրիստոնեայք հուսաւորա-
պէս ներդրութիւն կրած են չափազանց
սոսրք վճարելէ, կառավարութեան
կողմէ թողեալ քաղաքացիներն ու
արուեստագործ ժողովրդին զինուոր

դրուելէն, և այժմ ալ Բրդաց և Զքրքէզաց գործած հարստահարութիւններէն: Գաղով բազմաթիւ հիւսիսային մասնական, պէտք եղած ժամեր տեղեկութիւնը չէ, այլ անմիջական և խիստ արգարտութիւն: Ասիական թուրքիոյ մէջ 3 միլիոնէ աւելի քրիստոնէայք կան, որք մինչև որ Մահմետականաց հետ հասարակ չ'ըլլաք չունենան՝ բարեւոք վարչութիւն յուսալ ընդունայն է:

Հայաստանի մէջ քաղաքէն, որ անսահմանապէս Անգղիական դեպարտման ազատականութեանը ներքեւ գործած է, երկուսը անգղիական միջկոնտինու, աւարտութեանց, առեւտնդութեանց, ապահովութեանց և ստատիկ բռնութեանց երկայն յանկմ'է միայն, որ պարզապէս կը հաստատէ թէ թուրք կառավարութիւնը կարող չէ կայսերական դանձըն և Սուլթանին հպատակները պաշտպանելու: Նոյն անխիտութիւնը կը տիրէ փոքր-Ասիոյ ամեն կողմը, և մինչև իսկ Կ. Պոլսոյ մէջ գործութիւնը, սպանութիւնը և աւաղակութիւնը ստատական կերպիւ սովորական բան մը գործած են:

Դրամի պահպանութիւնը տարաւոր չկայ թէ բարենորոգմանց յապաղման պատճառներէն մին է: Օսմանեան տէրութեան երկամուտը 12 միլիոն Անգղիական ոսկիէն աւելի չկրնար հաշուել, մինչդեռ միակ սովորական ծախքն առ նուազն 15 միլիոն Անգղիական ոսկի է: Հինգ տարի առաջ երկամուտը 18 միլիոն ոսկի էր, թէ և 24 միլիոն ոսկի կը հաշուէր: Բանսօյխէի պարտքն 200 միլիոն ոսկի կը հասնէ, իսկ ոչ-բանսօյխէի պարտքն 35 միլիոն: Միւս կողմէն Ռուսիա ալ 50 միլիոն ոսկեղ պատերազմական տուգանքն առ կան կը բռնէ թուրքաց զինուոր վերջոյ: Այս պարագայից մէջ գրեթէ անհնար է փոխառութիւն ընել: Մարքատանց հասցիները մեծ մասամբ պարտուց գրաւ տրուած են, և ստիպել թուրք կառավարութիւնը չկրնար զանաք բոլորովն իւր ձեռքէն հանել՝ առանց զինք ապրելու համար հարկ եղած միջոցներէն զընդլիւն:

Այս է տհաւատիկ «Արեւելեան պետական անձին» Անգլիական հանդիսին մէջ հրատարակած նշանաւոր յօդուածին բովանդակութիւնն: Ինչպէս որ կը տեսնուի, հեղինակը կտրուկ լեզուով մը ներկայացուցած է խնդիրն, և իւր հետեւութիւնը լատտեսական չեն: Բայց պէտք է յիշել որ կայսրութիւնը խիստ ծանր է, և անհրաժեշտ հարկ է իւր իրականութեամբ նկատել զայն:

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտոն 8 սեպտ. Կը կարծուի թէ թուրք-Հեղինակն յանգրոյն լուծումը խիստ պիտի երկարի: Տէյլի Թէյլի կրտսեր ընդերը նորընտիր Թոմի Թէյլի փաշային քաղաքական հիմնադիրը պարունակող հեռագիր մը հրատարակէ, որոյ բովանդակութիւնն է հետեւեալը. «Պետական խորհրդոյ մը հաստատութիւնը. Ըստ որում Թոմի ինք նախարարաց խորհրդոյ նախագահի պաշտօնը պիտի վարէ, այն պաշտօնին ջնջումը. Նախարարաց պատասխանատուութեան հաստատութիւնը. Նախարարաց արտօնութեան ընդարձակութիւնը. Աւագաց ժողովոյ մը հաստատութիւնը: Մամուլ ազատութեան ընդարձակութիւն. Խօսքի ազատութիւն և Արարելէն լըրագրոյ մը հրատարակութիւն. Պիւտեմէն ժողովոյ մը քննութեան յանձնարար. Անշարժ ստացուածոց վրայ սուրբ շրջակը:

Գահիրէ 5 սեպտ. Պ. Պէյրիկ և Պ. Պիլիկէր երկուսը հակող տեսուչ անուանեցան: Պիլիկէր 5 սեպտ. Այս առարկայի վերջին քննարկումն այս կարծիքը կը յայտնեն թէ Զարին և Վիլհէլմ կայսեր տեսակցութեան արդիւնքն եղած է Ռուսիոյ և Գերմանիոյ միջեւ յարաբերութեանց խզման ամեն վտանգ բաժնալ:

Սօֆիա 5 սեպտ. Բողոքաւոր, Նումիայի և Օսման Պաղարի մէջ պաշարման միջակը վերցաւ: Վիլհէլմ 5 սեպտ. Աւարտական կառավարութեան ապահովութիւն արուեստը թէ Նոյի-Պաղարի գաւառին ժողովուրդը նշանակեալ տեղերուն Աւարտական զօրքը պատմանը բնաւ ընդգրկուած չ'ըլլաք չունեն:

Այս աստուծոյ հոգով հեղինակ 5 սեպտ. Բեդրասուրի 5 սեպտ. Երէկուրէն ի վեր ստատիկ փոփոխիկ ծագեցաւ Բեդրասուրի վրայ: Նէվա գետն յորդեցաւ և սղողումներ կը պատճառէ: Խարքոֆի կառավարչն սղողնոց մարդը բռնուեցաւ:

Փիլիպէ 5 սեպտ. Եւրոպական յանձնախումբն իւր և բեկուտ նախնի մէջ, որ 79րդ նիստն էր, մարտատանց վերաբերեալ Պ. Թր Քէնի առաջարկն ընդունեց հինգ ձայնով: Ռուսիոյ և Խաղիոյ պատերազմները քուէարկութեան ձեռնարկէ եղան:

Յետոյ յանձնախումբն, իւր օրակարգըն սպասած լինելով, որպէս իւր յաջորդ նիստն յետաձգել մինչև այն ժամանակ երբոր Բ. Գուռն և մեծ տէրութեանց Կ. Պոլսոյ նստող դեսպաններն ի խիստ հրաշարեն յանձնախումբը: Փիլիպէի Հեղինակն հիւպատոսն Եւրոպական յանձնախումբն խնդրեց որ տեղական դատարանաց մէջ օտարազգի օգնականաց ներկայութեան նկատմամբ կազմական կանոնադրին 20 րդ յօդուածը մեկնուի: Այս խնդիրն իւր կարեւորութեանը պատճառաւ ի մտոյ ախտի քննուի՝ ըստ ներքին կանոնադրին:

		Լոնտոն 5 սեպտ.	
Օսմ. Բանա.	41	5/16	
Փոլս.	1863	44	1/2
»	1869	43	3/8
»	1871	55	1/4
»	1872	21	
»	1873	42	3/8
» Կ. Պոլս.	72	3/8	
Անգլ. Բանա.	97	13/16	
		Փարիզ 5 սեպտ.	
Օսմ. Բանա.		41.55	1/2
Գաղղ. Բանա.	50	0	35.90
»	»	»	Նոր 35.82 1/2
»	»	50	0 117.75

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝ Օսմանի ընդհանուր հիւպատոս Ազարեան Էֆէնտին Բեդրասուրիի գետնապատան առաջին քարտուղար անուանեցաւ:

500,000 ոսկեղ փոխառութեան համար Պանքայից անօրէններն և գլխաւոր սեղանաւորք այսօր գործեալ Բ. Գուռն ի խորհուրդ պիտի դուրսարին:

Լա Թիւրքի լրագիրը խմբագրական յօդուածի մը մէջ կըսէ թէ Պրուսայի նահանգին մէջ մինչև 1879 վերանորոգումն իւր կառավարութեան ունեցած պաշտպաններուն՝ այսինքն նահանգին ժողովուրդէն ունեցած բոլոր պահանջից գումարը մէկ միլիոն 300 հազար ոսկեղ կը հասնի: Լա Թիւրքի թերթը հաշիւ մը բռնելով, կը գտնէ թէ Եւրոպական և Ասիական թուրքիոյ բոլոր նահանգաց առ կառավարութիւնն ունեցած պարտուց գումարը 12-15 միլիոնի կը հասնի, յորմէ անտողգ պարտքերն ի բաց թողնով, կայսերական դանձը տասն միլիոն ոսկեղ հաստատաւանելիք կունենայ գաւառացի բնակիչներէն: Արդ, Լա Թիւրքի, խորհելով որ այս առնելիքին մեծ մասն հարուստ կալուածատէրներէ և տէ-

րութեան գործոց շնորհիւ հարստութիւն գեղած անձերէ է՝ և ոչ թէ աղքատ ժողովուրդէն, կառավարիչ որ փոխանակ ծանր պայմաններով կէս միլիոն կամ մէկ միլիոն փոխառութիւններ կնքելու, կառավարութիւնն արթնուն և աշխոյժ պաշտօնատարաց միջոցաւ յիշեալ հարուստներէն իւր առնելիքն հաւաքել տարու աշխատի:

Լոնտոնայէն քաղաւած հեռագիր մը կը ծանուցանէ որ մեծ տէրութիւնը որոշել է որ Արեւելեան Բուսմէի Եւրոպական յանձնախումբը փիլիպէի մէջ ընդհուպ իւր գործերն աւարտելով Կ. Պոլսոյ երթայ, և Եւրոպական թուրքիոյ բոլոր գաւառացի մէջ գործադրուելիք նոր կանոնադրութեանց քննութեամբն զբաղի:

Սօֆիայէն երէկ մայրաքաղաք քաղաւած Ռիւթըր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Մակեդոնիոյ Պաշը պօզուդներուն դէմ սահմանադրութիւնը պաշտպանելու համար Պուլղարիոյ կառավարութիւնը փաշա մը գործ յատկացուցած է, որ վերջին պատերազմին մասնակցած է Ռուս սպայից հրամանատարութեան ներքեւ: Անցեալ շաբթու յիշեալ փաշը կազմող զօրաց շքադրամներ տրուել է, զորս ջարդը զրկած էր:

Պուլղարիոյ կառավարութիւնն Արեւելեան Բուսմէի երկու բերքերէն ու վաճառքներէն միւսը չառնուլ որոշել է:

Չարեքարթի իրիկուն Եֆէնտին մէջ երկու թաղի ջրանկրաց միջև չնայն պատճառի մը համար կիւրծաղելով, չորս ժամէ առելի տեղեւ, և երկու կողմէն բաւական մարդիկ վերաւորեցան:

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԹՅՈՒՆ	
ԷՍԶԱՄԵԼ ՈՒՄՈՒՄԻԷ	
Երէկ իրիկուն ցոյցուցաւ	12,17
Այս առաւօտ ցոյցուցաւ	12,46
Կէս օրին	12,17
Բաւոյ իրիկուն ցոյցուցաւ	44,
Թողնադրում	830
Մէծ ճիւղի տարրերութիւն	6 15
Հինգ նոյն	19 20
Մէծ թաղի	17
Պրիմ	490

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ազգային ժողովն երէկ դուրսարեցաւ Ղալաթիոյ եկեղեցին ընդ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք հօր, և առնապատեութեամբ Տ. Եւստաֆեան Էֆէնտին:

Ժամ 7ին ատենը բացուելով, քանի մ'ատենական գործողութիւններէ ետեւ, Գաղ. ժողովոյ անդամ և ազգային երեսփոխան Առաքել Ալթուն Տիւրքի Էֆէնտին հրաժարագիրը կարդացուելով, չընդունուեցաւ: Նոյնպէս ազգային երեսփոխան Հ. Արաճաճեան Էֆէնտին հրաժարման յայտարարութիւնը քուէի դրուելով չընդունուեցաւ:

Փափագեան Ս. Էֆէնտին վանքն գրուած և լրագրաց մէջ հրատարակուած նամակներուն մէջ կարդալով թէ վանայ Պատրիարքական փոխանորդ Գեր. Երեմիա եպիսկոպոս Պայաղիաի և Ալաշկերտի Հայոց վերջ բարբարոս քրդաց կողմէ ի գործ դրուած սպանութիւններն ու աւարառութիւններն իւր այն խեղճ հայոց մեղքերուն արժանի պատիժ կը քարոզէ եղբր Աստուծոյ կողմէ յատկապէս զրկուած, և այլն, և այլն ուրիշ վարդապետ մ'ալ իւր անձին պաշտպանութեան համար երեք քիւրդ մեղքուցած և քաղաքական դատաստանաւ անպարտ արձակուած կրտսեր Հայ մը ցիկեան պահել բռնելու պարտաւորել է, և այլն փափագեան Էֆէնտին ատենը կարդալով լրագրաց

մէջ, գրաւոր առաջարկ մը ներկայացուց, որպէս զի վարչութիւնը քննելով ստուգէ այս իրողութեաներն, և եթէ համարիտ են, թէ՛ Երեմիա և պիտիպոլիս և թէ միւս վարդապետն նկատմամբ արժանը անօրինէ:

Երեսփոխաններէ ոմանք ալ ինչպէս նաեւ մեք, գիտողութիւն ըլլին թէ Երեմիա եպիսկոպոս այլ և այլ գանգատներու պատճառ տուած լինելէ զատ՝ չորս տարիէ ի վեր Սահմանադրութիւնը գործողութեան չ'ընելով վանայ մէջ, ծանր պատտականատուութեան ներքեւ ինկած է: Հետեւաբար վարչութեան յանձնուեցաւ այս մասին իւր պարտականութիւնը կատարել:

Ս. Պատրիարք հայրն այս առթիւ յայտնեց թէ գաւառական առաջնորդաց ընտրութեան մասին Սահմանադրութեան արամադրութիւնները փոփոխութեան պէտք ունին, որպէս զի տղետ կամ ապիկար անձինք չկրնան այսուհետեւ գաւառաց առաջնորդ ընտրուիլ և կերպ կերպ ազգաբնաւ անտեղութեանց առիթ լինիլ:

Ժողովը խնդրեց Նորին Սրբազնութեանն որ այն առաջարկը գրով ներկայէ ժողովին, և նկատողութեան առնուի:

Նորին խօսք առնելով Ս. Պատրիարքն, Երուսաղէմայ պարտուց խնդրոյն անյապաղ լուծման կարօտ լինելն յայտնեց և ասոր համար չորս պատուաւոր անձերէ յանձնախումբ մ'առաջարկեց ժողովին ընտրութեան: Ժողովն Երուսաղէմայ պարտուց խնդրոյն լուծման ստիպողականութիւնը ճանչելով՝ Ն. Սրբազնութեան յանձնարարեց ամեն հարկ եղածն ի գործ դնել:

Ն. Սրբազնութիւնն առաջարկեց գործեալ թէ Ազգային ժողովոյ և խորհրդոց ի Պատրիարքարան չգումարուելուն պատճառաւ ծագած այլ և այլ գաւառութեանց և անպատահութեանց վերջ տրուելու համար, կամ Ազգային ժողովներն ու խորհուրդները Գումրգափուլի Պատրիարքարանը գումարին, կամ, եթէ այն տեղն անյարմար կը գտնուի, ուրիշ տեղ մ'որոշուի: Ժողովը նկատողութեան առնելով մասնախումբ մ'անուանեց, որպէս զի պէտք եղածը խորհելով տեղեկագիր մը կամ առաջարկ մը ներկայէ ժողովին:

Ժամ 9 ու կէսին երեսփոխանաց մեծ մասը մեկնել սկսելով, ատենը վերցաւ, մէկ ամէն գումարուելու որոշմամբ:

Հինգշաբթի առաւ Լրագրոյ մէջ գիտողութիւն մը կը տեսնեմք՝ Մասիս երեքշաբթի առաւ թուոյն մէջ «Հիմնադիրը վարդուհեան ընկերութեան» ստորագրութեամբ հրատարակուած բաղբոյ մը նկատմամբ: Լրագիր կըսէ թէ ըստ որում բողոքող անդամը յայտնի ստորագրութիւն չեն դրած իրենց նամակին ներքեւ, իւրենց բողոքը չկրնար զօրութիւն ունենալ, և պատասխանեմք թէ վարդուհեան ընկերութիւնն հիմնադիր տիպոցով անդամ չունի, և Մասիսի օգոստ. 16 թուով թերթին մէջ հրատարակեալ ազգեւ ալ ստորագրութիւն չկրնալ, ըստ Լրագրոյ տրուած մարանութեան, նախ այն ազգեւ արժէք չունենար: Բայց յայտնի է որ յիշեալ ընկերութիւնն օրինաւոր անգամներ ունի, որոց գոյութիւնն հաստատեալ է, և բողոքագրին հեղինակներն այդ օրինաւոր անգամներ լինելով՝ կրնան ի հարկին իրենց ստորագրութիւնն երեւան հանել, և իրաւունքը պաշտպանել:

